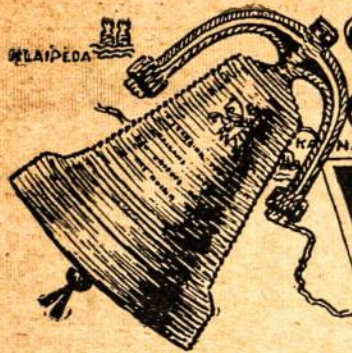

Lietuvos
Nacionalinė
M. Mažvydas
Biblioteka

Laisvės VARPAS

LIETUVIŲ LAIKRASTIS

Nr. 7 (10)

Liubekas, 1946 m. balandžio 2 d.

II metal

Persijos reikalai Saugumo Taryboje

Prasidėjęs New Yorke kovo 25 d. UNO Tarybos Saugumo posėdis is karto atsirado Persijos skundo zenkle. Prieš pat posėdį Maskvos radijas pranešė Stalino pareiskima „United-Press“ atstovui, kad tarp sovietų ir persų vyriausybių abpusiškai susitarimas ir sovietų kariuomenė bus atitraukta iš Persijos. Dar vėliau pranešta, jog atitraukimas prasidėjęs kovo 26 diena ir užtruksias maždaug 4–5 savaites. Tuo tarpu kovo 25 d. persų vyriausybė pareiskė, kad su sovietais nesudaryta jokia nauja sutartis. Toks susitarimas esąs nereikalingas, nes sovietų judėjimai vyksta pagal trijų valstybių sutartį pasirašytą 1942 m. Persijos vyriausybė apie tai painformavęs naujas sovietų ambasadorius Teherane. Kovo 26 d. Saugumo Taryba susirinko posėdžiui svarstyti Persų klausimui. Tuo pat kilo nuomonių skirtumai. Sovietų ambasadorius Gromyko patikrines Saugumo Taryba, kad SSSR žiūri į UNO, kaip į pagrindinį organą taikai ir saugumui pasauly išlaikyti ir primines Stalino pareiskimą, pasisakė už Persijos klausimo išbraukimą iš dienotvarkės. Anot Gromyko, esąs faktas, kad tarp sovietų ir persų vykusias derybas pasiekta susitarimas ir todėl neesą reikalo si klausimą svarstyti.

Byrnes pasisakė prieš Gromyko pasiūlymą pabrėždamas, kad Persų vyriausybė per savo atstovą atkreipė Saugumo Tarybos dėmesį į si gincą gresianti pasaulio taikai. Persų vyriausybė konstatuojanti, jog SSSR po kovo 2 d. neatitraukusi kariuomenės ir savo agentu bei ginkluotų pajėgų pagalba kisasi į Persų vidaus reikalus. Britų delegacijos sefas sir Cadogan parėmė Byrnes pareiskimą, pabrėždamas, kad jeigu abi šalys susitarė, kaip teigia Gromyko, tai tuomet būtų visai natūralu, kad juodvi Saugumo Taryba painformuotu apie sutarties turinį. Toliau Gromyko pareiskia abejojimą, persų atstovo dalyvauti Saugumo Taryboje igaliojimo tikrumu. Diskusijos baigtos balsavimu, kuris sovietų pasiūlymą atmetė 9 balsai prieš 2.

Tuo būdu nuomonių skirtumui pasalinėti buvo paskirta speciali komisija iš Byrnes, Gromyko ir prancūzų delegato. Komisijai beposėdžiaujant New Yorka, pasiekė iš Teherano žinios, kurios padėti dar labiau pastrino. BBC pranesimu, Persų vyriausybė pabėžusį jog jina nepasiekusi jokio galutinio susitarimo su SSSR. Be to, oficialiai patvirtintas persų ambasadoriaus Vasingtone Dr. Alla igaliojimas dalyvauti Saugumo Taryboje.

Nežiūrint didžiausių pastangų, toje specialioje komisijoje nepavyko susitarti. Beje, dabar Gromyko siūles Persijos klausimo svarstymą atidėti iki balandžio 10 dienos. Sis pasiūlymas

buvo atmetas. Tada Gromyko pareiskė, kad kaip SSSR delegatas negalis dalyvauti Saugumo Tarybos darbuose. Apleidus Sovietų delegacijai, posėdį, ST nutarė posėdžiui toliau ir buvo isklausytas persų atstovo Dr. Ala pareiskimas. Persų atstovas referavo savo vyriausybės nuomone, pabrėždamas, kad derybos su SSSR atsidūrė mirties taske. Derybu metu sovietai reikalavo: 1) sovietų kariuomenė privalo pasilikti kai-kuriose svarbiose Persijos vietose; 2) Azarbeidžanas turi gauti autonomiją ir 3) SSSR turi gauti žibalo pramonei koncesiją 51% visos Persų žibalo gamybos, gi Persija privalo pasitenkinti 49%. Šitie reikalavimai, pazymėjo Dr. Ala, pažeidžia gyvybinius Persijos interesus, jos suverenumą ir integralumą. Po šio Persų pareiskimo, ST paskyrė slapta posėdį kovo 18 d., o sovietai paskelbė si komunikata: „SSSR neisejo iš UNO ir sius savo atstovus į visus Tarybos posėdžius, be tu, kur bus svarstomas Persijos klausimas.“

Kovo 28 diena slapas Saugumo Tarybos posėdis baigėsi visišku susitarimu persų klausimu, t. y., dėl to klausimo svarstymo procedūros.

Kovo 29 d. viesame posėdy, Byrnes pasiūlius Saugumo Taryba igaliojo UNO gen. sekretoriui, kad užklaustu Makva ir Teherana apie dabartinį derybu stovi tarp tu abiejų valstybių ir kad to painformavimo rezultatus pateiktų Saug. Tarybai neveliau balandžio 2 d., nes landžio 3 d. nutarta susaukti nauja posėdį Persijos klausimu.

Sovietų elgesys tiek Londone, tiek Vasingtone reaguotas su dideliu susirūpinimu, bet kiek vėliau viesoji tu abiejų krastu opinija užgryrė to svarbiausiojo UNO organo tvirta nusistatyma spresti Persijos klausimą ir be SSSR delegato.

Rinkimai Graikijoje

Ivykę kovo 31 d. visuotini rinkimai Graikijoje, praėjo visam kraste be jokiu didesniu incidentu. EAM t. y. komunistu paskelbtas tu rinkimu boikotas baigėsi visišku pralaimėjimu. Nežiūrint didžiausios EAM agitacijos, o vietomis net ginkluotu rinkimu trukdyma-rinkimuose dalyvavo apie 80% visu balsuotojų, dargi tose vietose kur komunistai atrodė turi didžiulės itakos, kaip Salonikuose ir kai-kuriose Atėnų kvartaluose — rinkiku skaicius buvo nemazesnis 70% visu balsuotojų. Sajungininkai rinkimu absorvatoriai, vienu balsu konstatuoja, kad rinkimai ivyko visai taisyklingai ir nevarzomai. Nors rinkimu rezultatai dar nera zinomi, bet spėjama, kad daugiausia balsu gave monarchistai.

Mes nepolitikuojam

Kai kas itaria, kad mes politikuojam, varom agitacija, kai kas gali net manyti, kad mes kazkokias slaptas organizacijas turim. Toks manymas ar itarinėjimas, svelniai tarant yra absurdas. Mes lietuviai, gyvenę laisva ir nepriklausoma gyvenima, per savo smegenis perleide visus pasaulio kultūringo žmogaus galvojimus — su žmonijos laimėjimais ir visokių rūsių smurtais — jeigu apleidome tėvyne ir nenorime grizti, tai reiskia, kad mes turim nusistatyma pagrįsta, isitikinanti ir kitus itikinant. Cia nėra joks politikavimas, tai yra gaivaliskas žmonių apsisprendimas.

Politikuoti, vadinasi, tam tikrais atvejais spresti tūlus klausimus ir daryti itakos. Mūsų nusistatymas aiskus ir mes niekam negalime daryti itakos. Mes neturim politikinės jėgos. Taciau mes nenorime merdėti, nes nenorime nusmukti ligi barbarų lygio. Sesiu metu karas sutrukdė jaunimui mokytis. Svetimas visuotina buvo nusmukes. Dabar issilaisvine is prievartaujamo fabriku darbo, koncentracijos lageriu, apkasu kasimo ir visokeriopos panikos, mes turim vyti svetimo srityje ir tobulinti amatuose, nes ateis diena, kad reiks savistoviai gyventi is savo naudu. Mes negalime pasitenkinti tik stovyklos lovosmis ir UNRRA-os maistu. Aciu Dievui, kultūrinis gyvenimas mums leistas. Mes jaučiame humanistinės dvasios globa ir alsavima. Jeigu mokymasis mokyklose, soferiu kursuose, anglu kalbos pamokose, ar mokslineku studijose savo specialybėje yra politika, — tada mes politikuojame: politikuojame, kad būtume naudingi visuomenės nariu, ne koku veltėdziu ar isnaudotoju.

Per tai mes sekame viso pasaulio politine raida. Kaip kiekvienas žmogus, mes gal būt giliai pergyvenome ivykius ir politines linkmes, nes nuo to priklauso ir mūsų paciu likimas. Žmogui igimta ne tik savo ir svetimomis ligomis sirgti ir jaudintis. Is to susidaro visuotinos civilizacijos supuolimas, visuotinos kultūros pajautimas. Bet cia nėra joks politikavimas, tai daugiau merdėjimas, kad galima prisidėti prie politikos linkimo.

Lietuva turėjo kaimynu, kuriu kiekvienas norėjo ja sau pavergti, nors diplomatinės notos buvo beveik aukso raidėmis rasytos, kad bus patikrintas draugiskumas ir neliečiamybė. Kaimynu užmascios tiek buvo zinomos ir populiarios, kad nei tada, nei dabar nereikalingos a'skinimu. Mes subrendome politiniam galvojimui, tad mes esame laim'ngi tik patys save valdydami. Dabar, po ba'saus karo audru, kada netekome visko, net savo asmen'no turto, politinės agitacijos mes esame nereikalingi. Mes esame apsisprende, esame amzinai

suagituoti, nes gerai pazistame savo kaimynus ir gerai atmename laisva gyvenimą tėvynėje.

Sekdami pasaulio politikos raida, mes negalime nesizavėti Atlanto Chartos laisviu paskelbimu, Trumano 12 punktu tautom laisvės patikinimu, Churchillio, Attlee ir Bevinio humanistinėmis idėjomis. Jeigu laisviu mazoms tautom garantavimas iš didžiųjų valstybių pusės būtų kai kada gal ir formos reikalas, tai mums, pavergtai tautai yra didžiausias egzaltavimas. Mes nepolitikuojame, mes galvojame be paslėptu minčių, būtent, jeigu pasaulio didžiosios valstybės skelbia, kad sis baisusis karas vyko ne tam, kad būtų užgrobtos svetimos teritorijos ir panaikintos buvusios laisvos valstybės bei tautos, tai mes, kurių sirdys yra tiesioginiai paliestos, negalime tylėti ir nesidžiaugti, kad stai apie mus rūpinasi galingieji. Tai ka mes dabar sakome, nėra politikavimas, tai spontaniškas mūsų troškimas — pritarti paskelbtom laisvėm ir laukti kada taikos balandis atnes alyvos sakele ir mums, issilgulsiems tremtiniam.

Gyvendami vokiečių teritorijoje, valdomoje anglo karo vadovybės, mes negalime nesekti ir nepergyventi nuotaiku paci vokiečių tarpe. Vokiečių tauta persiformuoja iš nacinio ir demokratinio galvojimo. Nacizmas Lietuvai buvo lygus mirčiai. Nacizmui per KZ lagerius ir kitokiais būdais mes sudėjome nemazas aukas. Nuo nacizmo atsipirkome krauju. Esame visiskai suagituoti nacizmo nenaudai. Ir mums labai rūpi sekti, kuria linkme eina vokiečių tauta. Populiarius zodis: demokratija, bet demokratijos turinys dabar jau nebe visu vienaip suprantamas. Imama skirti neva „buržuazine“ demokratija vakaruose ir „proletarine“ rytuose. Mes buvome visuomet vakaru kultūros lygyje ir galvoje ir nesame smurtu apnuodytos demokratijos sekėjai, mes esame humanistinės demokratijos salininkai, dėl kurios visa laika kovojome. Mes sekame, kaip išryškės Europos veidas, nes i tai veida ir mes žiūrime. Taciau mes nepolitikuojame. Mes net negalime isiterpti i politines vagas. Tai būtų ne politika, bet zongleravimas. Kai milžinai grūmiasi, vaikai paprastai mėgsta žiūrėti ir kartais nukritusia nosinėle paduoti, kad galėtų prakaita nusilusyti. Mūsų itemptas dėmesys i visu ivykius, net i tolimąją Persiją, kur, atrodo, kartoja si Pabaltijos valstybių istoriją. Bet mes nepolitikuojame, nes tai nieko nepaėdės.

Mackenzie King apie spionazo aferą Kanadoj

Kanados min. pirm. Mackenzie King parlamentė padarė sensacinga pranesima, apie neseniai susekto spionazo aferą Kanadoj. Kanados vyriausybė, pateiskė premjeras tuo reikalu laikės nuo didžiausio atsargumo, zinodama kokių rimtu pasėku gali turėti spionazo klausimo iškėlimas. 1945. m. spalio m. pabaigoje premjeras slapta buvo nuvykęs i Londoną ir Vasingtoną, kad painformuotu ministeri pirmininka Attlee ir prez. Trumaną apie placiai issisakojusios snipu organizacijos susekima. Vienas anglo mokslininkas, dirbes Kanadoj ir zinojės atomo energijos paslapti, buvo lėktuvu issykęs i Londoną, kad užmegstų ryšius su SSSR atstovu. Igor Gusenko, sifru skyriaus valdininkas rusu ambasados, Kanadoj, buvo pirmutinis zmogus kurs pranesė, kad sovietai verciasi snipinėjimu. Min. pirm. pradžioj is viso nenorėjęs kistis i tai reikala, kol nepaaiskėje is Gusenko patiektu dokumentu, kurie buvo paimti is sovietu ambasados nedegamos spintos, kad sovietai gavo informaciją is dabar už snipinėjima areštuotu asmenis ir kad issifruotos instrukcijos is Maskvos reikalavo slapto planu, kur būtų nurodytas apsiginklavimo stovis, kanadieciū armijos paskirstymas ir pan. Tie dokumentai bus paskelbti bylų metu, kuri įvyks artimiausiu laiku.

Busimoji Anglijos karalienė Kunigaikštyte Elzbieta Windsor

Seima vadina ja Lilibet. Moteru pagelbinėje karo tarnybos organizacijoje, trumpai vadina-moj ATS, jos eilės numeris 230873. Siaip jos vardas Elzbieta Aleksandra Maria Windsor. Jeigu nebūtu Didžiosios Britanijos sosto ipėdinė, ji būtų maloni ir paprasta devyniolika metu panelė.

Kai neseniai kunigaikštytė Elzbieta pasirodė teatre ne karaliskoj lozė, o parterio kėdėse ir kai ji pastebėta vakarienėjant Wes-End restoranuose ir viesose sokių salėse, nesilaikant ir atmetant karaliskoj dvaro oficialiskuma, — imta suprasti, kad sosto ipėdinė labai patraukli mergina.

Jeigu reikalaujama, o penkerius karo metus reikalauta daug kartu — tai kunigaikštytė moka būti majestotiska-tikra karalienė, tokia, kokia ji bus. Ji sakydavo prakalbas mergaičių sąjungoms, puikiai kalbėdavo prancūziskai per radiją, kriktydavo karo laivus, kartu su karaliumi ir karaliene pasirodydavo oficialiose isklmėse. Betgi jai labiau patinka besilinksminanti Londono gatvės minia, draugu žarbatėlės, Windsorio pilies privatus butas.

Pamirskime valandėlei Elzbiotos karaliskąjį vaidmenį ir pasiziūrėkim į jaunosios Lady Windsor kasdieniską gyvenimą. Ji nėra grazuolė, bet

turi savyje tiek daug sypsenos ir grakstumo, kad tie bruozai su kaupu atstoja premijuotais „beauty“. Dazū ir kvepalu beveik nevartoja ir isviso savo isvaizda perdaug nėsirūpina, nors visuomet sako, kad siam „reikalui“ reikia skirti daugiau dėmesio. Kaip ir dauguma to amžiaus merginų, ji mėgina rūkyti, bet be gailėsio atsisakė nuo to paplitusio malonumo. Mėgino kokteili, bet irgi be ypatingo susizavėjimo. Savaime suprantama, kad kunigaikštytė Elzbieta savo kambary turi radiją ir atidziai klausosi numylėtu artistu. Yra aistringa kinu lankytoja ir renka patefonu poklėstes, ypatinga dėmesi skirdama Bing Crosby dainėlėms.

Kunigaikštytė — labai gabi kalboms, puikiai kalba prancūziskai, gerai vokiškai ir ispaniskai. Skambina moderniskus ir populiarius kūrinius. Be to, meisteriskai ciuozia, plaukioja, jodinėja, zaidzia tenisa ir golfa.

Pabaigusi 19 metu, Elzbieta ima vis dazniau rodytis neoficialiai. Pasirodo paprasto jaunū gvardijos ir pulko karininku draugystėje, daznai viena arba su karaliskoj dvaro dama Mr. Vikary Gibbs, 33 metu karo nasle. Per savaite du kart lanko „Bagatelę“, kai kada garsoji „West-End“ restorana, kuriame yra ir naktinis baras. Todėl „Bagatelė“ staliukai esti is anksto isparduoti. Nestinga, tokiu, kurie tikisi sutikti kunigaikštyte be karaliskoj dvaro ceremoniju. Kai Kunigaikštytė Elzbieta viesiai nori pasirodyti, tai apie kelia, kuriuo ji eis tuojau painformuojamas Scotland-Yardas ir — veikiausiai be jos zinios — sekliai saugojo teatro vartus arba stebi staliukus restorane. Visai tai daroma taip diskretiskai, kad tikrai niekas to negali pastebėti.

Kunigaikštytė Elzbieta kartu su sesute Margaret buvo isauklėta Windsorio pilies namelyje taip, kaip geroje seimose yra auklėjamas mergaitės. Cia parku alėjose, kunigaikštytė mokėsi jodinėti ir golfa, cia kasdien mokydavosi pamoku su pamėgimu studijuodama kalbas ir istoriją, bet už tai su aiskiu nenoru sukdavo galva, spresdama matematikos lygti.

Karo metu kunigaikštytė nenuilstamai dirbo ivairiuose Raudonojo Kryziaus komitetuose, kol pagaliau nutarė istoti i ATS. Tuomet ji baigė privalomus kursus, neisskiriant soferiu ir automobiliu valdymo kursu. ATS'e specialiu karaliaus isakymu jai nebuvo daromos jokios privilegijos. Cia gavo jaunesniojo leitenanto laipsni, nors tuo pat metu buvo Gvardijos Grenadieriu garbės pulkininkas.

Aisku, kad apie jos laimingas vedybas buvo ir yra ivairiausiu gandu. Viena karta kaip rimtas kandidatas buvo minimas Belgijos kunigaikstis Karolis. Kita karta vėl — graiku kunigaikstis Pilipas. Visti tie gandai, karaliskoj dvaro oficialiai paneigti. Pati kunigaikštytė is viso ta tema nekalba. Ji laiko visai normaliu dalyku, kad kada nors ištėkės, bet dabartiniu metu jos amzius ir nuotaka labiau traukia pasilinksminimams ir devyniolika meciū merginū pomėgiams. Tie, kurie ja pazista, yra giliai isitikine, kad Didžiosios Britanijos ateitis yra geroje ir garbingose rankose.

MIRĖ PASAULINIS SACHMATŲ MEISTERIS

Lisabonoje nuo sirdies smūgio mirė pasaulio sachmatu meisteris Aliochinas Aleksandrė vaziaves i Londoną dalyvauti tarptautiniam sachmatu turnyre - pasaulio meisteriu pirmenybėse. Aliochinas turėjo rungtyniauti su SSSR sachmatu meisteriu Botviniku, laikomu rimciausiu kandidatu i pasaulinius sachmatu meisterius.

AR ISAIŠKINS KATYNO PASLAPTĮ?

Grafenanschau stovykloje (amerikieciū zonoj) įvyko lenku susirinkimas, kur priimta rezoliucija Katyno reikalu. Toje rezoliucijoj krepiamasi i prez. Trumaną, britu ir prancūzu vyriausybes, popiezių Pijū XII ir UNO generolini sekretoriū, kad padarytū viska galutinai isaiskinti Katyno nusikaltimui, kur zuve per 12 000 lenku karininku. Rezoliucijoj pabrėžta, kad Katyno reikalu turėtų būti ypatingai atkreiptas dėmesys ir Nuenbergo Tribunolo, nagrinėjancio Vokietijos karo nusi kaltėlių byla.

JONAS VETEIKIS

Seniausioji lietuvių kolonija Brazilijoje

Cia mano kelionių po Braziliją, kuria aplankiau 1938—1939 m., atsiminimų nuotrupos. Autorius.

Prieš 7-rius metus, sužinojau iš Sao Paulo lietuvių apie seniausią lietuvių koloniją pietinėje Brazilijoje Floresta miestelyje, išvykau jos aplankyti.

Lietuvoje tada siautė gili žiema, o Brazilijoje buvo pats vidurvasaris, gausus lietuvių ir dažnai su tikrai karštais, braziliskais vidurdieniais. Vaziavau traukiniu ir kelione turėjo trukti apie 3 paras.

Sao Paulo apylinkėse liko vis toliau ir toliau užpakalyje. Pagaliau pasiekiau pietinę Brazilijos valstybę (estada) Rio Grande de Sul, kuriame buvo ir mano kelionės tikslas—Floresta. Krastovaizdis čia tikrai žavus. Krasto paviršius ryskiai kaitaliojasi iš gilių slėnių i aukštus, beveik kilometrinius kalnagubrius, apžėlusius neaukštais krūmais ir kaikur aukstokais medžiais. Aki žavėjo žydintys kalnų paslaidūs medžiai ir krūmai, kurie dažnai keitė savo atspalvius. Vietomis matėsi istisa baltų ziedų jūra, kitur didžiuliai miski žydėjo tik violetinė spalva, dar kitur—geltona. Vaizdas vėrė aki, buvo ivairiaspalvis ir sviesus.

Pirma karta nuvykęs Brazilijon europietis beveik visada nuo sviesos ir spalvų gausumo gauna astroka akiu skausmą. Juk ten medžių lapai sviesiai žalios spalvos, ten ir erdvė ryškėnė, giliai izvelgiama. Visa gamta ir aplinkuma ten skaitesnė, o daiktų kontūrai—ryškėsniai.

Pagaliau atvaziavau i stoti, paskutinė prieš kelionės tikslą—Floresta. I ten dar nebuvo geležinkelio ir todėl toliau vaziavau pasto autobusu.

Pats Florestos miestelis labai panasus i kuri nors svaresnį Lietuvos bažnytkaimį su turgaviete, bažnyčia, skerdykla, na, suprantama, ir karciais. Žymi namu dalis čia mediniai, cerpėmis dengti, tačiau matyti ir dviejų aukštų mūrinių, kuriuose pradžios mokykla, valsciaus istaiga, vyno darykla ir kooperatyvas.

Mazai mokėdamas portugalų kalbos nežinojau kur kreiptis. Todėl sustojau miestelio turgavietėje ir dairiausi. Prie mėsos parduotuvės durų sėdėjo kaskoks jaunas vyras, ir atmaukės i užpakali savo placiabrylę skrybę, syposjosi. Priėjau, ir šiaip taip surezges portugaliska sakini, paklausiau:

„Kur galiu rasti lietuvių?“

Nepazįstamas pasoko, dar labiau ir placiau nusisypsojau, ir svariai lietuviškai pasakė, kad esat lietuviai, vadinasi Vincas Balciūnas, nors jau Brazilijoje gimes ir auges. Nelaukes, kol pasibaigs darbo laikas, įsiai uždarė parduotuvę ir nusivedė mane i namus, atokiau nuo miestelio esancia stambia ūkininko sodyba.

Balciūnu namuose buvau nuosirdžiai priimtas, išgyvenau ten tris savaites ir, Vinco padamas, raitas ir vaziuotas aplankiau beveik visas florentiecių lietuvių seimas, kuriu tuo metu buvo 86, o bendras lietuvių skaičius apie 500 asmenų.

Balciūnu seima kultūringa ir tautiskai susipratusi. Gražioj seklycioj buvo gausios lietuviškos spaudos. Vinco tėvas—Juozas, išvykęs is Lietuvos teturėdamas 7-rius metus amžiaus, prenumeravo „Trimtą“, „Lietuvos Žinias“, „Sao Paulo ir Keleta Siaurės Amerikos lietuvių laikraščiu. Is jo sužinojau, kaip čia atsirado lietuvių kolonistai ir kaip isikūrė.

Pasirodo, kad 1900 metais tūlas Jonas Maciulevicius is Darsūniskio, norėdamas rasti laimės svetur, pardavė savo ūkį ir su visa šeima isvaziavo i Amerika, o tai tuo metu buvo gana madinga. Kadangi žmogelis nemokejo jokios vestimos kalbos, tai Hamburgo uoste pateko

ne i ta laiva, ir vietoj Siaurės Amerikos atsidūrė Brazilijoje. Brazilijos pakrantėje su juo buvusios iskelts dar kelios lenku seimos. Brazilijos vyriausybė tuo metu visai nesirūpinusi naujais atvykusiais kolonistais, todėl Maciulevicius atsidūręs tikrai apverktinoje būklėje. Susidėjęs visa manta, šiaip taip už paskutinius pinigų nusipirkęs asilą, susikrovęs vaikus, ir istraukęs i krasto giluma, ieskodamas vietos apsigyventi.

Buve vargo, bado ir asaru. Norėjęs jau su visa šeima nusizudyti, bet staiga kilusi idėja. Sumanes, kad mirti ar gyventi esa geriau ne vienam. todėl ėmes ir parases savo giminėms ir pažįstamiems keleta laisku i Darsūniskį. Tuos laiskuose nevaizdaves tragisko gyvenimo teisybės, o rases, kad gyvenas Brazilijoje, kur esa tikrasis žemės rojus. Ant medžių auganti iskepta duona, pilni miski geriausi ir skaniausi kiaušiniai, kuriu nei virti nereikia, nes iskepanti saulė. Jis nieko nedirbas, o tik valgas ir gėrėsis gražiaja gamta. Jis primigtinai kvietes savo artimuosius atvykti, kur gyvensia, kaip tikri karalaiciai.

Nesant lietuviškos spaudos ir nuosirdziu patarėju, 1902 metais pardavė savo ūkius, isvaziavo Brazilijon 18 lietuvių seimu. Po ilgos kelionės jie susirado savo kaimyną Maciuleviciu ir tuoju pamatė tikraji būties tragizma. Pradžioje labai supykė, jis išplūde, bet suprato, kad saukė is tikros nevilties, lietuviska sirdimi atleide. Sukaupė visas jėgas, sudėję drauge visus isteklius ir milziniskame miske bendromis jėgomis pradėjo kurti naują gyvenimą. Dabartinės Florestos vietoje užavusi neizengiama Brazilijos giria su storaliemenėmis pinioleimis, su susiraizgusiais bambuko medžiais ir su krykštajanciais margaplunksniu papūgų pulkais. Brazilijos vyriausybė, be nedidelės paspalpos kukurūzais ir ryžiais nieko nepadėjusi. Jie

turėje patys savo rankomis iskirsti medžius, savais peiciais israuti kelmus, ir tik pamazėle prakaitu ir vargu isikurti, isigyventi.

Mano lankymosi apylinkės metu lietuviai buvo ganėtinai praturtėję. Ju gyvenimo lygis atitiko musu vidutiniams ūkininkams. Jie turėjo po gausu skaičiu raguočių, kiaulių, arkliu. Pasistatė čia sau gražius gyvenamuosius namus su priebuciais ir lietuviškai isdrozinėtomis langinėmis; augino didelius vynuogynus, rūsiuose laikė gera vyna, buvo miestelio pieninės, vyno varyklos, kooperatyvo ir kitu provinciniu imonių akcininkai.

Ypac gražiai prasikūrusios Balciūno, Subaciaus, broliu Bendoraviciu, Miskinio ir dar kelios seimos. Kitos turėjo net nuosavus automobilius. Antanas Bendoravicius buvo užvedes didoka lietuvisku vaismedziu—obelii ir kriausiu sode. Pasirodo, kad tos srities, t. y. Pietu Brazilijos klimatas yra daug nuosaiakesnis: žiema būna nedideliu salnu, kurios leidžia sėti net žieminius javus, būtent: kviecius ir is dalies rugius.

Būdingas yra tos tolimosios Brazilijos lietuviu kolo nijos kultūrinis ir tautinis gyvenimas. Pradžios mokykla yra baigė visi jaunuoliai, taciau savo lietuviškos mokyklos neturi. Jie lankė brazilu mokykla, nors pats bažnytkaimis ir artimoji jo apylinkė vien lietuvisku seimu apgyventa. Nuo 1905 iki 1925 metu turėjo lietuviu kuniga, atvykusi is Siaurės Amerikos. Jam mirus jie lankė italų kataliku bažnycia, nes savojo kunigo is niekur negalėjo issikviesti, nors laiskais tuo reikalu yra kreipėsi ir i Amerika ir i Lietuva. Pradžios mokyklos mokytojo jie irgi neissiprasė, nors tuo reikalu net kelios delegacijos buvo nuvykusios i Brazilijos lietuviu centra—Sao Paulo.

(BUS DAUGIAU)

Mirė kardinolas von Galenas

Pereita savaitė Münsterio mire kardinolas grafas von Galenas.

Velionis buvo vienas is labiausiai pagarsėjusių vokieciu kataliku dvasininku. Pagarsėjo pirmiausiai savo pilietine drasa ir nepalaužiamu charakteriu kovoje už bažnycios ir laisvo krikščionisko žmogaus teises, nacių Vokietijoje. Von Galenas, nesileido i jokius kompromisus, su hitlerizmu ir savo visuose laisukuose Hitleriui, Himleriui, Goebelsui ir kitiems nacių vadams reiksdavo kuo griežciausius protestus prieš hitlerine tiranią, persekiojancia religiją, naikinancia žydus ir pavergiancia žmogų. Savo nusistatymus v. Galenas viesai skelbdavo is sakyklos ir ganytojskuose laisukuose, kurie slapčiai plisdavo po visa Vokietiją ir dažnai atsidurdavo užsienio spaudoje ir radijuje. Galeno nepajėgė isgandinti ir nutildyti nei Gestapo grasinimai, nei kratos, nei namu areštai. Ir siandien lieka paslaptimi, kodel

Gestapo nesiryzo ar nedriso likviduoti, ar patalpinti jį i koncentracijos stovykla, kai tai padare su daugeliu kitu dvasininku. Spejama, kad Gestapo nenorejes daryti kataliku kaninio. Kiti vel mano, kad už begalini populiaruma katalikiskoj vokieciu visuomenėje ir užsienu. Gestapo tiesiog nedrises jo liesti.

Kaip bebutu, faktas lieka faktas, kad v. Galenas buvo viena is kilniausių ir ryškiausių kataliku dvasiskijos asmenybiu Treciajame Reiche.

Už tokia v. Galeno laikysena, vasario 21 d. Popiezius pakėlė i kardinolus.

Rysium su Münsterio vyskupo kardinolo von Galeno mirtimi, marsalas Montgomery, vokieciu kataliku bažnycios metropolitui Kėlne pasiunte užuojautos telegrama, kurioj velioni apibudino, kaip tikrosios krikščionybės didvyriska gyneja. BBC davė velioniui vokieciu kalba specialia radio valande.

Likviduota slapta nacių organizacija

Karininiu britu ir amerikieciu vyriausybiu isakymu nakti kovo 31 d. kartu abejose okupacinėse zonose buvo ivykdyta staigi ir zaibiska plataus policinė akcija, kurioj dalyvavo per 7000 kariu. Tos akcijos tikslas: likvidavimas jau nuo keletos mėnesiu sekamos slaptos nacių jaunimo organizacijos, kuri buvo placiai issakojusi britu ir amerikieciu okupacinėse zonose ir siekė suburti aplink save svia vokiską jaunimą. Sita organizacija, kurios priesakij stovėjo paskutinis Treciojo Reicho jaunimo vadas Axmanas ir jo artimiausieji bendradarbiai is hitleriniu laiku turėdodu pagrindinius skyrius: 1) ūkiska, kurs steigdamas ivairias firmas ir imones is slapto nacių paliktu piniginiu rezervu, bei užmegdsdams kuo

glaudžiausius rysius su ivairiomis vokiskomis firmomis ir imonėmis turėjo tikslu patikrinti organizacijai ir jos veikimui stipria finansine ekonomine baze ir 2) politini, kurs siekė suburti ir suorganizuoti visus HJ (Hitlerio jaunimo) ir BDM (vokieciu mergaičiu sajungos) narius, kurie turėjo stengtis uzimti ivairius postus Vokietijos gyvenimo srityse, kad darytu itakos nacionalsocializmo pageidaujama likme. Jokiū sabotazo ir diversijos aktu pries sajungininku okupacija, organizacija neplanavo. Zodziu, Axmano vadovaujama organizacija laikė sau tolimos ateities tikslus. Lygi siol ji buvo isisaknijusi tik britu ir amerikieciu zonose. Arestuota visa vadovybė su Axmanu ir per 1000 patikėtinii.

M. Gedvila apie padėti Lietuvoj

Informacijos sumetimais patiekiami skaitojams Lietuvos TSR ministerio pirmininko Mecislovo Gedvilo straipsniai, idėta sovietu zonoj spausdinamam „Die Sowjetunion wie sie wirklich ist“. Straipsnis nezymiai sutrumpintas.

„Hitlerininkai sunaikino Lietuva pagrindinai. Ypac stiprus ju siautėjimas buvo paskutinėmis viespatavimo dienomis, kai jau nujaute gala. Jie norėjo lietuviu tautai atimti galimuma, kada nors vėl prisikelti.

Ka reiskia Lietuvai vokieciu okupacija, rodo sie skaičiai: daugiau kaip 425 000 beginkliu zmonių iszudyta, t. y. susaudyta arba pakarta. Daugeli kapinių guli zinomi profesoriai, rasytojai, gydytojai, advokatai, kunigai ir t. t.

Medziaginiai nuostoliai siekia apie 17 milijardu rubliu. Sunaikinta 53 000 imonių, 24 500 gyvenamųjų namų, 862 kultūrinės istaigos; daugelis produkcijos masinu, motoru, turbinu, garo katilu, simtai tūkstančių ivairiausių žemės ūkiu masinu isvezta Vokietijon. Užsėjamos žemės plotas sumazėjo apie ½ milijonu hektaru; iskirsta daugiau kaip 9000 ha misku, 620 000 raguociu, 770 000 arkliu, 270 000 kiaulių paskersta arba isgabenta Vokietijon.

Be to, nugriauta arba stipriai suzalota 682 mokyklos, 72 ligoninės, 30 aukstesniųjų mokyklu pastatai, 72 baznycios ir 130 sinagogu. Salia kiekvieno skaičiaus yra begalės žmogisku kanciu: fiziniu, dvasiniu, medziaginiu. Kiekvienas toks skaičius reiskia pasikėsiniama pries lietuviu tautos egzistencija, pries jos gerove ir ateiti.

Su pasiaukojimu, gresiant daznai gyvybei, lietuviai gelbėjo tautos turta nuo beprotisko hitlerininku naikinimo pasiutimo tuo laiku, kai hitlerininkai traukėsi is Lietuvos. Siauliuose darbininkai su ginklais gynė elektros stoti. Laboratorijos „Sanitas“ tarnautojai Vilniuje gelbėjo vertingiausius daiktus tuo metu, kai pastatai skendo liepsnose. Kailiu fabriko darbininkai trukdė i vagonus pakrauti ju imonių motoru isvezima Vokietijon. Žemės ūkio Akademijos docentas Badinskas ir sargas Kumpis drauge su kitais darbininkais dar 20 min. pries Akademijos issprogdinima isgelbėjo visus vertingus irengimus.

Tūkstančiai valdininku hitlerininku, kaip „aktyvistai“, sunaikinti. Jaunimas, kuri būtu

galima kaip pakaita paimti valstybės administracijon, zuvo Raudonosios Armijos ir partizanų eilėse. Nežiūrint to, administracinis aparatas atstatytas per trumpiausiu laikotarpi; pats gyvenimas iskėlė naujas darbo jėgas. Jau suorganizuota 42 traktorių stotys, 260 arkliniu masinu stociu, 76 žemės ūkio imonės. Bezemiai ir mazazemiai valstieciai gavo 75 000 žemės sklypu, ploto ½ milijono hektaru. Tie naujakuriai gavo, be to, 1,2 milijonu kūr. metru statybinės medziagos ir 20 milijonu rubliu paskolu. Be to, gavo karviu, arkliu ir sėklu. Pereito pavasario sėja pervirsijo 12%.

Is pramoniniu imonių pradėjo vėl veikti 1050 imonių, ju tarpe didziausieji Lietuvos fabrikai: stiklo, medzio apdirbimo, odos tekstilės ir maisto gamybos. Tuo būdu buvo galima per 9 mėne siu laikotarpi pagaminti prekių už 117 milijonu rubliu. Miestuose atiduota naudotis 125 000 kv. m. gyvenamosios erdvės; 30 viesbuciu, 23 pirtys, elektros stotys, kanalizacijos ir daugelis tiltu vėl pradėjo veikti. Visos gelezinkelio sakos vėl veikia.

2706 pradžios mokyklos ir 264 gimnazijos ir progimnazijos vėl mokosi. Studentu skaičius pralenkia 1939/40 m. skaičių ir siekia 4400.

Pries kara Lietuvos ligoninėse buvo 10 000 lovu. Dabar is ju veikia per 8000. Invalidai, ligoniai, seneliai ir nėsios moterys nuolatos gauna istatymu numatyta parama.

80% darbininku susiorganizavo profesinės sajungose. Iyko daugelis ūkininku, organizuotu darbininku ir inteligentu viesu susirinkimu. Tie susirinkimai aiskiai rodo, kad sovietu vyriausybė dirbanciuju tarpe turi daug simpatiju ir visiska parama. Sovietu tautos vadui Stalinui lietuviu tauta pasiuntė rasta, kuri pasirasė 650 000 dirbanciuju.

Lygiagreta su paminėtais atstatymo darbais vyksta administracinio aparato organizavimas ir tobulinimas. Daugelis darbininku ir partizanų yra fabrikų direktoriais, miestu ir apskriciu tarybos pirmininkais.

Nežiūrint visu tu atsiekimu, Lietuva turi dar daug sunkiu uždaviniu. Atstatymo darbai dar toli gražu neuzbaigti, pav., sostinė Vilnius dar neatstatyta. Jauciamas labai didelis kuro specialistu ir darbo jėgu trūkumas. Yra būtinas tolimesnis stitybinės medziagos ir energijos produkcijos pakėlimas...

Lietuvos Mokslo Akademija

UŽSIENINĖ GRUPĖ

Akademijos prezidentas Vincas Krėvė-Mickevicius, Vilniaus Universiteto profesorius.

Nariai (akademikai):

Mykolas Birziska, Vilniaus Universiteto profesorius ir rektorius;

Vaclovas Birziska, Kauno ir Vilniaus Universiteto profesorius, Kauno Universiteto Bibliotekos direktorius;

Zenonas Ivinskis, Kauno ir Vilniaus Universiteto profesorius;

Steponas Kolupaila, Kauno Universiteto profesorius;

Antanas Salys, Vilniaus Universiteto profesorius;

Pranas Skardzius, Kauno ir Vilniaus Universiteto profesorius.

Vilniuje

pastaruoju laiku isleista nauja knyga, pavadinta „Uralieciai 1812 m. karė“.

VIENGUNGIU MOKESCIAI

Lietuvoj dabar viengungiai turi mokėti specialius mokescius. Nuo viengungiu mokescio atleisti karo invalidai, buv. raudonarmieciai ir pan.

TRYŠ GIMNAZIJOS PANEVĖZYJ

Siuo metu Panevėzyj veikia tryš gimnazijos, ju tarpe viena suaugusiuju.

PASALPOS KARIAMS

Tėvynės gynėjais Lietuvosj rūpintis yra sudarytas Kariu seimu aprūpinimo ir buities sutvarkymo skyrius, jau pasalpoms isdalines 30 milijonu rubliu. Vienkartines pasalpas gavo 100 000 kariu seimu.

PANEVĖZIO MIESTE

si pavasari papuosti gatvėms ir aikštėms numatyta pasodinti 150 rūsiu, 1 milijonas gėliu. Respublikos, Jaksto ir Laisvės gatvėse sodinami nauji medeliai.

AUGINA TABAKA

Kultūrinės technikos ministerija Lietuvosj vienu savo uždaviniu laiko tabako auginimo organizavima. Sios ministerijos skyrius graziai klėsti ir Zarasuose.

PAKARTI LEGIONIERIAI

Latvijos radijas pranesė, jog Rygoje Domas aikštėje pakarti 141 legionieriai, ju tarpe 7 lietuviai (kiti latviai). Ibauginti gyventojus lavonai kartuvėse iskabijo trejeta dienu.

Sovietu tikslai zinomi

„Daily Mail“ pranesa, jog Britanija ir Jungtinės Valstybės turi vertingu informacija apie tai, ko SSSR istikruju siekia. Sios zinios kilusios is visai slaptu nacių dokumentu, rastu Berlyne. Tai dokumentai ir pastabos is pasitarimu, sudarant rusu-vokieciu nepuolimo pakta, apie sovietu reikalavimus i Vidurzemio jūros sfera, Balkanus ir kita.

Papildomu ziniu apie Kremliaus pageidavimus, pareikstus anuo metu vokieciu užsienio reikalu ministerijai suteikia ir dabar Nuernbergo byloje Ribentropas, dalyvaves tuose pasitarimuose.

MASKVA. Mars. Zukovas paskirtas karo ministerio pavaduotoju.

BELGRADAS. Jugoslavijos suimtas buv. karo ministeris gen. Michailovicius, savo laiku kovojęs pries Tito.

Kauno Ažuolyne

A. JASAS

Pro gelstancius medžius

Ten, kur žiedas is pumpuro kales,
kur virpedamas vysta uz mus, —
žiūri žvaigždes-kaip Dievo vestales:
saugo žemes likimo namus.

Ir malau-pasiklydo balandis:
saukia savo dienas algalius...
Ir girdziu, kaip vis tariasi kandys
gal del mano ir tavo datios.

Ir malau, kaip i debesio gūzla
plazda gulbe-viena ir viena.
Ir jaučiu, kaip i nezinia dūzla
mūsu džiaugsmo ir skausmo diena.

Ten, kur žiedas is pumpuro kales,
kur virpedamas vysta uz mus, —
žiūri žvaigždes-kaip Dievo vestales!
saugo žemes likimo namus.

Mire adv. Lemberg

Hamburge Marijos ligoninėje po operacijos mirė advokatas ir žurnalistas Julius Lemberg. Jis buvo vienas is lietuviu advokatu, kuriam buvo leista angliu karo ir vokieciu civiliniuose teismuose ginti lietuviu bylas. KL. P.

Vienos Londono seimininkes diena

Mary yra angliškoji Marytė Smitienė, žmona ir motina, neapmokama virėja, skalbėja ir slaugytoja. Kuomet vyras is kitur sugris, jis ras daug ka pakeista: vyriausybę, gyvenimą, savo pastogę ir ta truputi mantos, kuria paliko. Is senu jo marskiniu padaryta bliuskute, is geros melynios eilutės-moteriskas kostiumas. Nejaugi Mary gali nuoga bėginėti?

Mary Smith turi berniuka ir mergaitę, kuriuodu, vyriausybės evakuoti, seserius metus isgyveno kaime, o dabar, truputi pasidare laukiniai, bet uz tai sveiki, vėl sugrizo i Londoną. Jie nežinojo kada ir kaip avys kergiamos, ir niekas dabar jau jiedviem negali putpėlės vietoj pentardos parodyti. Užtai jie nežino kas yra V-1 ir V-2. Taciau zino, kaip ciulba juodasis strazdas.

Mary Smith priklauso tiems negausiems laimingiesiems, kurie turi nesubombarduota pastogę, tris kambarius, virtuvę ir vonia. Mary turi uzlaikyti butą, aprūpinti vaikus, isvirti maisto. Blogiausia su maisto pirkimu, nes daug ko stinga. Sunkiausia su virimu, nes nedaug kas yra varti. Be to, ji turi profesiją. Dabar savo noru dirba vienoj svetainėj, kur vadovauja patiekalu isdavimui ir rūpinasi buhalterija. Jos diena prasideda anksti, be zadintuvo, nes sis priklauso tiems daiktams, kurie Anglijoj isnyko karo metu. Mary priprato pati atsibusti. Per tris minutes apsielvela savo sunesiotus baltinius. Gorsetas jau seniai guminis. Mary, kuri visad liekna, karo metu tapo dar plonesne; jos pirštu negai pasidarė trapūs, gi jos plaukai-nebeblizga. Tai karo reiskiniai. Jos isblyskusi sausa oda-blogos mitybos vaisius. Skausmai rankose ir peciuose yra kile is sunkaus krepzio nesiojimo, kuriame Mary velka namo ne tik bulves, bet paskutine ziema ir anglis. Reumatizma gavo sleptuvėje. Siaip Mary sveika.

Pries Mary einant apsipirkti, ji paruosia vaikams pusrycius. Tada vaikai bėga i mokykla, kur jie ir pietus gauna, ir lieka ten iki velybo popiecio. Mary sutvarko kambarius: dulkiu siurblys ir kilimu valytuvai priklauso praeiciai.

DP — Heidelbergo ir Hamburgo universitetuose

10% Heidelbergo universiteto studentu yra tremtiniai (DP). Jie apgyvendinti atskirai viesbuciuose ir daug geriau maitinami. Apie simta studentu as maciau pietaujant. Valgis labai geras, po pietu gavo dar vaisiu. Patar nauja vokiečiai, taciau ne be pagiezios, nes jos negali taip gerai maitintis...

Studentai ivairaus amziaus, daug vidutinio. Viso 17 — kos tautu atstovai. Is 300 klausytoju 40 moters. Daugiausia studentu medicinos fakultete.

Tie 300 laiminguju UNRR'os buvo parinkti is 3000 padavusiuju prasyms ivairiose DP stovyklose. Daugumas — lietuviai, lenkai, estai ir latviai. Atrodo, kad visi pabaltieciai nori grizti namo, taciau bijosi, jog busia isvežti Sibirą. Netolimoje praeityje jie turėjo, nors ir prievarta, santykiu su vokieciais. „Rusija nedaranti skirtumu!“ — pasake viena studentė is Pabaltės.

— O, cia gerai, geriau ir negalėtu buti — tarė estė medikė. Greta buves jugoslavias pritare.

Kai studentus reikia aprūpinti drabužiais, jie paprastai siunciami i ta stovykla, is kurios atvyke. Drabužiai, uz kuriuos moka Jungtinės Tautos, siunciami is JAV. Pagal drabuži studentu tremtiniu negalima atskirti nuo vokieciu. Parinktieji studentai vyksta i universitetą, kur turi laikyti stojamuosius egzaminus. Priimti i universiteta traktuojami kaip vokieciai.

UNRR'os pareigūnai neslepia, kad yra daug sunkumu. Taciau i akis krinta labai gera

studentu nuotaika. As maciau ju gyvenamias patalpas. Ant sienu kaba piesiniai ir eskizai, labai talentingai paciu studentu pagaminti. THE SCOTSMAN, 1946 kovo 15d.

Baltijos tautu universitetas pradėjo darba. Studentai gyvena mediniuose barakuose, gana suspausti, taciau nuotaika gera. Negeriau tuo tarpu gyvena profesoriai bei kitas-mokslo personalas: po keturis vienam kambary susispraudę. Ateityj numatoma profesoriams su seimoms skirti atskira baraka, kur galės jaukiai isitaityti.

Studentu paskutinėmis dienomis buvo apie 500, is ju 170 lietuviu. Universitetui vadovauja trys rektorai: po viena is triju Pabaltijo tautu. Lietuviu profesoriu ir kito mokslo personalo nariu dabar yra 12. Ju vis dar trūksta.

Siuo metu vyksta bendros paskaitos visiems fakultetams. Paskaitos gildinama, pav., atominės energijos panaudojimas, mazuju pasaulio tautu padėtis pasaulio forumo, saulės spinduliu itaka zemei ir pan. Paskaitos laikomos vokieciu kalba. Nuo balandžio mėn. 1 d. numatomos pradėti paskaitos atskiruose fakultetuose.

Dėl patalpu ir mokslo priemoniu stokos projektuojama ateity kai kuriuos fakultetus, pav., žemės ūkio fakulteta iskelti kitur, taciau tai svarstyimo stadijoje.

Universiteto administracija praso perspėti, kad studentai i Hamburge vyktu be seimu, nes nesa jokio galimumo seimoms patalpinti. Netgi profesoriai gyvena be seimu. PR. Z.

— Papasakok mums, ka per visa diena veikei — neatstoja vaikučiai.

— Nieko ypatinga, — atsako Mary.

Mary, seimininke, darbininke, motina, kuri nuo ryto lig vakaro ant koju, valgi parūpina, pinigų pelni, namus islaiko. Mary Smith viena is daugelio milijonu.

„BLICK IN DIE WELT“

SIS BEITAS**NAUJI LAIKRASCIAI**

Mūsų periodika Vokietijoje pagausėjo dar vienu Grevene isleidžiamu laikrasciū „AZ“. Redaktorius V. Kalakauskas. Laikrascio turinys gan idomus.

ATVEZTIEJI IS BELGIJOS

buv. karo belaisviai baltai apgyvendinti Boryhorst miestely (Muensterio apylinkėse) DP stovykloje. Ju cia atvyko apie 1900.

IS DOERVERDENO LIEVUVIU GYVENIMO

Stovyklos teatralai buvo padare isvyka i Buxtehude, kur suvaidinta J. Vedegio 4 veiksmu istorinė drama „Kunigaikystė Galinda“.

Per ziemos meta sekmingai veikė siuivimo — mezgimo kursai. Kursus graziai veda p. Dundienė. Lektoriai: p. Vanagienė ir p. Kusleika.

Nuo kovo mėn. 1 d. ėmė veikti smulkiuju žemės ūkio saku kursai, kuriems vadovauja A. Kasperavičius. Veikia ir elektromonteriu kursai.

Lietuviu gimnazijoje kovo mėn. 26 d. pradėti isleidžiamieji egzaminai brandos atestatui gauti.

LONDONAS. Kovo mėn. 28 d. Hooveris atvyko i Varsuva. Iki siol aplankė Paryziu, Roma, Zeneva ir Praha. Kalbėdamas Prahoje preiskė vilti, kad po naujo derliaus mitybos klausimas pagerėsias. Zenevoje Hooveris susitarė su Tarptaut. Raud. Kryžium dėl vaiku maitinimo, kai kuriose maisto stokojanciuose krastuose.

SSSR vadai ir Vakarai

Kremlius paskelbė nauja SSSR vadovaujanti asmenu sarasa, kuri, norintiems suprasti dabartinę sovietų politiką, pravartu rūpestingai išstudijuoti. Jame glūdi raktas visu tu staigiu posūkiu, kurie taip stebina pasauli už „geležinės uždangos“.

Desimtas svarbiausių Sovietų Sąjungos vadovaujanti asmenu siuo metu yra žinomi savo nedraugiskumu Vakarams. Stalinas pirtvarkė „vidaus kabineta“, eliminuodamas visus „vakariečius“ ir pakeisdamas juos „izoliacionistais“.

Istisus pastarus desimtus metų tesėsi kova tarp „vakariečių“, t. y., tu Stalino patarėjų, kurie ragina nuosirdžiai bendradarbiauti su vakaru valstybėmis, ir „izoliacionistų“, kurie nori, kad būtų separatinė politika. „Vakariečiai“ siuo metu visai pralaimėjo ir tai aišku iš paskelbtų saraso.

Vyriausiam kariniu pajėgu vadui Stalinui, aišku, tenka pirmoji vieta. Po jo eina už. reik. kom. Molotovas. Treciuoju — SSSR prezidentas Kalininas. Toliau — mazai už SSSR ribų žinomas Georgej Malenkov. Penktasis yra Laurenty Berija, buv. vidaus reikalų komisaras.

Stalino ipėdinis

Politbiuro nariai Mikojanas, mars. Vorosilovas, Zdanovas, Andrejevas ir Kaganovicjus — liekusieji „svarbiausio desimtko“ asmenys.

Tie devyni draugai, kurie vadina Stalina chozainu (seimininku), nepasitiki ir nemėgsta Vakarų. Kai kurie netgi niekina visai tai, kas is „Vakaru“.

Be Berijos, visi jie Politbiuro nariai. Pagal sovietų konstituciją vyriausieji valdžios organai yra Aukščiausioji Taryba (parlamentas) ir Liaudies Komisaru Taryba — vyriausybė. Taciau is tikruju Sovietų Sąjungos valdymas yra Politbiuro (Bolševiku Partijos Politinio Biuro) rankose.

Isblyskes, kietaodis, puosniai apsirenges, su nuoseklia kalba (žmogus didelėmis pastangomis nūgalėjęs kalbos defekta), 55 metų amžiaus, užsieni reikalų komisaras Vecislav Michailovicjus Molotovas yra, suprantama, „antrasis žmogus“ SSSR. Lygiai, kaip ir jo viespats Stalinas, Molotovas yra labai santurūs ir niekuomet nekalba „pagal protokola“. Jis nepasitiki ir itarinėja vakaru valstybes, o slapčia — nekencia tu valstybes vyrų. San Francisko ji apvyklė, o penkiu didziuju valstybiu užsieni reikalų ministeriu konferencija Londone ji tiek ipykde, jog demonstratyviai atsiskak dalyvauti pirmajame Jungtiniu Tautu susirinkime.

Jis dar turi irodyti, kad nėra vien tik Stalino klusnus irankis — politinė masina, kuri klusniai vykdo sefo nurodymus. Prezidentas Michail Ivanovic Kalininas, zilabarzdīs, mazas, septyniadesimtis metų amžiaus vyras, oficialai aukstesnė pareigose už Stalina, bet tėra vien figūra. Bene idomiausias asmuo is penkiu marsalų leitenantu — Georgej Malenkov. Jis pats patikimiausias. Jei Stalinas mirtu ir paliktu politini testamentą, kuriame nurodytu savo ipėdinį, Malenkovas turētu daug sancu būti SSSR vadu.

Malenkovas yra 43 metų amž., aukstas, svelnus, skusta barzda ir juodais plaukais. Nemėgsta reklamos, tat jo vardas retai minimas sovietų spaudoje ar per radiją. Turim prisiminti, kad Stalinas irgi buvo nezinomas, kol neismusė valanda.

Atomo energijos tyrimai

Jau astuoneri metai, kai Malenkovas kopia sovietų hierarchijoje. Siandien jis CK (Komunistu Partijos Centro Komiteto) generalinis sekretorius, o tai yra viena is svarbiausių pozicijų Sovietų Sąjungoje. Kremliuje Malenkovas visada vadovavo „izoliacionistams“, lygiai kaip buv. už. reik. kom. Litvinovas — „vakarie-

ciams“. Dabartinė Malenkovo auksta padėtis todėl ir labai reikšminga.

Kitas po Malenkovo tam sarase yra 47 metų amžiaus georgijietis Berija. Jis aukstas, plikas, trumparegis, su tikslia kalba, saltomis manieromis, gerai isauklėtas. Kaip valstybės policijos — O.G.P.U. arba G.P.U., dabar N.K.V.D. sefas, 15 metų rūpinosi sovietų vadu saugumu. Stalinas dabar ji paskyrė „paslaptingojo komisariato“ atomo energijai tirti komisaru. Dabartinis uždavinys tinkamai apsaugoti atominės energijos tyrimu vieta Kazakstano stepėse. Rusa' g'riasi, kad per ta būsima saugumo juosta niekas negalėsias prasiskverbti. Jau dabar stambus plotas Magnitogorsko rajone už Uralo kalnu — visiskai izoliuotas.

Likusieji

Vakariečių pozitūriu idomesni: Andr. Zdanov ir Andr. Andrejevas. Zdanovo 50 metų sukak-tuviu proga s. m. vasario mėn. 25 d. partijos buvo įsiai pavadintas „žmogum, labai artimu Stalinui“.

Jis — Stalino „politinės smegenys“, daug parases apie užsienio reikalus, ir yra vienas is vadovaujanti Orgbiuro „Komunistu Partijos Organizacinio Biuro“ asmenu. Stambaus sudėjimo, grazus, turi juodus, banguotus plaukus ir juodus usus, lygiai tokius, kaip Stalinas.

Andrejevas — mazas, 51 metų amžiaus vyras, labai energingas, inteligent's kas 'r gudrus. J's kadaise buvo piemuu, geležinkelio darbininkas, paskiau fabriko darbininkas, tėra tik trejus metus lankes mokykla, o siandien uzima viena is itakingiausių poziciju komunistu partijoje: partijos Kontrolinės Komisijos pirmininkas.

Abu Zdanovas ir Andrejevas yra persunkti giliu, cinisku nepasitikėjimu vakaru valstybėms. Jie visa laiko trosko sugrizti atgal prie leninizmo ir grazinti griezta komunistu partijai linija. Siandien, atrodo, jie tai atsieke.

Tikra ironija, kad siuo metu, kai sovietu „izoliacionistai“ yra visiski vidaus viespaciai, svarbiausias rusu propagandos uzmetimas vakaru valstybėms yra tai, kad vakaru valstybės stengiasi „izoliuoti Sovietu Sąjunga ir nenori su ja aktyviai bendradarbiauti“.

„DAILY SKETCH“

Kurdu respublika Persijoje

Pagal zinias is Persijos, laukinės kurdu gentys, gyvenancios siaurės vakaru Persijoje palei Azerbeidžana, Turkijos ir Irako sienu, paskelbė nepriklausoma kurdu respublika.

Turkijoje ir Irake gyvena apsciai kurdu. Kadangi bijoma, kad sukilimas gali plėstis, Bagdado vyriausybė pasiuntė sesis batalionus sustiprinti pasienio igulai. Turkijos kariuomenės daliniai taipogi buvo koncentruojami kurdu apgyventoje turku teritorijoje.

Todėl, jog kurdai gyvena Irako naftos laukuose, tos zinios labai idomina britus.

Naujos kurdu „vyriausybės“ premjeras — kurdu vadas Ghazi Mohmedas, kiles is Mohabado miesto. Sis miestas jau keleta mėnesiu, kai kurdu autonominio judėjimo centras. Vyriausybėn ieina ir Mullah Mustafa El Barzani, Irako kurdu vadas.

Mullah Mustafai pereita rudeni vadovavo kurdu sukilimui Siaurės Irake. Tuomet tris mėnesius kovojo su britu apmokyta Irako armija ir oro pajėgomis, kol užėjusi ziema neprivertė su 4000 kurdu kariu bei ju seimomis pasitraukti i Persiją. Dabar sis vadas vadovauja 7000 Persijos ir Irako kurdu.

Teheranas pranesa, kad Ghazi Mahomed glaudžiai bendradarbiauja su sovietu karinėmis

istaigomis Azerbeidžane. Bagdade tos zinios slepiamos, bet padėtis laikoma rimta.

Gerai informuoti sluoksniai mano, kad prityrusio Irako valstybės vyro Nuri Said Pazhos kelionės i Ankara tikslas yra susitarti bendros akcijos kurdu reikalui.

„DAILY EXPRESS“

Partiju nesutarimai Lenkijoje

Nors visos lenku partijos tvirtina, kad visiskai remia Tautines Vienybės vyriausybę, taciau konfliktas del rinkimu, kurie dabar atidėti ligi rudens, tarp M. Mikolajciko ir jo kolegu kasdien astreja. Neseniai ivykusi policijos krata ukininku partijos stabe ir smarki kampanija spaudoje pries Mikolajcika, varoma jo priesininku, padeti dar labiau pasunkino ir vilty's susitaikyti mazeja.

Pagal neoficialius pranesimus is Varusvos, krata ivykde keli simtai (pagal viena pranesima — 300), lenku saugumo policijos valdininku, kuriu daugumas buvo ginkluoti. Keturiu aukstu namas, kuriame yra partijos stabas ir ukininku partijos dienrascio-oficiozo „Gazeta Ludowa“ redakcija, buvo apsuptas ir smulkiai iskratytas. Sakoma, kad ir redaktoriaus stalčiai iskratyti. Visi asmenys, kurie kratos metu iejo i namus, laikiniai buve sulaukyti. Krata tesesi nuo 4 val. iki 11 val. vakaro. Sesi asmenys, ju tarpe viena moteris, buvo arestuoti, ir konfiskuoti kai kurie dokumentai. Kai kurie is arestuotuju paleisti.

Kokie dokumentai paimti kol kas dar neskeli-biama. Itakingi sluoksniai tvirtina, kad paskelbus dokumentu turini, viesoji opinija pateisins si saugumo policijos zygi. Tvirtinama, esa ukininku partijos nariai uzpuldineje policija.

Lenku spauda iki siol daugiau jokiu smulkmenu apie ta policijos akcija neskeli-biama. Taciau, atrodo, ukininkai apie tai greit suzinijo. Yra gandu, kad ju reaguojimas pasireiskes staigiu ukio produktu trukumu Varusvoje ir kituose didesniuose miestuose. Esa, ukininkai pradeje nepristatineti maisto produktu miestui, tuo kersydami už vadu smeizima. Iki siol negalime konstatuoti, ar is tikruju taip yra, taciau aisku viena, kad Mikolajciko salininkai nesirengia si policijos veiksmu praleisti pro piristus, ir kad trininimas tarp politiniu partiju vis dideja.

Paskutiniomis dienomis atsakominge lenku asmenys bande tartis del rinkimu. Nereikia stebetis, kad, tokiai atmosferai esant, tie bandymai nedave jokiu rezultatu. M. Mikolajciko partija vis dar reikalauja 75% vyriausybeje vietu, taciau tesiuoloma 25%. Stalinas savo atsakymu Churchillui, kuriame taipuzyre dabartinę Lenkijos vyriausybę, aisku, nepaskatino komunistu tartis su ukininku partija.

Britu vyriausybės paklausimas Lenkijai

BBC pranesė, kad Didz. Britaniko už. reik. min. Bevinas pasiuntė laikinajai Lenkijos vyriausybei Varusvoje paklausima dėl visuotiniu rinkimu Lenkijoje atidėjimo priezasciu iki rudens. Notoje pazymėta, kad britu vyriausybė, kaip viena is Jaltos ir Potsdamo sutarcu dalyviu, Lenkijos klausimu negali būti abejinga. Laikinoji Lenkijos vyriausybė, pastebima notoje, buvo iskilmingai pasizadejusi kuo greiciausiai vykdyti laisvus ir nevarzomus rinkimus ir neveliau, kaip iki 1946 m. pava-sario. Tai buvusi viena is salygu, kad britu vyriausybė pripazinusi laikinaja Lenkijos vyriausybę. Dabar ta salyga neistesėjama ir duotieji pazadai sulauzomi. Britu vyriausybė notoje praso kuo greiciausiai painformuoti apie ta lenku vyriausybės nutarima, pazeidzianti tarp-tautinius isipareigavimus.

Sportinė talka

Talkos ir artimo bendradarbiavimo principas ypač aktualus Lietuvos ūkininku tarpe, ir tuo daug buvo atsieta. Siandieninis sportinės veiklos darbas turi irgi eiti tuo keliu. Mūsų sportinis jaunimas išsimėtęs po visas stovyklas ir todėl subūrimas sunkiai imanomas. Tat varžybų rušimas platesniu mastu sudaro nemaza rūpščių iki surenkami vadinamieji sastato dalyviai. Cia turi būti ta sportinė talka gražioju pavyzdžiū mūsų veiklai. Neretai pasitaiko, kad didžiulėse stovyklose maza sportinio elemento, o reprezentuoti reikia, todėl sportinis talkininkavimas būtinas is kaimyniniu stovyklu. Pasitaiko, kad rengėjai, norėdami pasirodyti savo kaimyninėms tautoms dažnai sutinka dalyvauti ir tokiose varžybose, kurios dalyviu kaip ir neturi (pav. kolektyviniuose žaidimuose), o numato kvestis is kitur. Esant nepalankioms aplinkybėms, kartais tai ir nepavyksta: iaiku pranešimas negaunamas, kelionė susitruko, ir kt. O dėl viso to, tenka smarkiai pralaimėti. Negi svetimiems pasiaiskinsi!

Stovyklų ribose ar ju rajonuose sportinis veiklos bendradarbiavimas su kitomis tautomis turi būti pagrįstas esamu ir galimu talkininkavimu sportiniu varžybų surinkimu ir parengimu, kurios visiskai atstovautu sportinio lygio subrandimui. Talkininkavimas turi apimti netik sportiniu jėgų aktyvius kovotojus, bet taip pat ir ruošiamąjį, techniskąjį varžybų personalą, kurio trūkumas labai dažnai persveria ivairių rungtynių eiga savuju nenaudai. Kai kurie mūsų artimi kaimynai ir seni sportinės kovos bendri, matydami nevisai sportinės etikos ir drausmės pagrindu besilaikancius silpniausius teisėjus ir kita varžybas tvarkantįjį personalą, rungtynių eiga ir pasekmes pakreipia savo naudai. Sie nenormalumai iskilo ir 1945 m. platesnio masto varžybose. Manau ju nestokos ir ateityje. Vienintelis siems nenormalumams uzkirsti kelias, tai patyre sporto organizatoriai, kurie praktiską pagrindini varžybinių nuostatų ivykdytą atlikti ir tuo varžybų eiga istatys i reikiamas vėzes.

Dar reikėtų pridėti ir sportinės aprangos suvienodinima, kuris pasiskolinant lengvai sutvarkomas.

Talkininkauti gali ivairiais būdais ir placioji visuomenė, kuri, reikia pabrėžti, dažnai yra itin duosni ir suprantanti mūsų bendrus interesus O ji gali prisidėti, parūpindama patalpų maisto ir dovanų. Dziugu buvo matyti, o kartu ir pergyventi 1945 m. Schwarzenbecko vietos pareigūnu ir gausios visuomenės nuosirzia parama olimpiados metu, kurioje ji suteikė visus savo isteklius ir atsargas kad tik savieji būtų sotūs ir geriau pajėgti kovoti. Sis jautrus elgesys su varžybų dalyviams liks gyvu talkininkavimo pavyzdžiū.

Nasesniam tarpusavio sportiniam darbui būtinas glaudus talkininkavimas tiek varžybinių srityje, tiek ir informacinėje ar materialinėje.

Yra stovyklų, kurios gauta sportini turta ar inventoriu visiskai isnaudoja todėl, kad turi maza sportininku, tat siuo atsitikimu priemonėmis reikėtų paremti (skolintantis) kaimyniniu stovyklų sportuojancia jaunuomene. Sakysim, gimnazijos gautu turtu, jei tokio stovykla dar negavo, turi naudotis ir kiti saviskiai ir atvirksčiai. Svarbu tas, kad turimos priemonės būtų kiek galint labiau isnaudojamos. Yra atsitikimu, kad sportini turta pasiialo savo zinioje vadinamieji stovyklų ūkvedziai. Taip ana, sakysim, vienoj stovykloj mūsų moterys (tautiniu sokiu dalyvės) vyrisko krepšinio avalyne, patogiai dėvėjo vietoj kaliosės. Kaip i tai žiūri sportininkai, manau aiskinti nevertėtu. Tokio talkininkavimo niekas nenori ir nelaukia, nes cia yra per daug pažeidziamas sportuojantis jaunimas, kurie turta savavalskai

Kas yra kalorija?

Dabartiniais laikais kasdien vis girdime: „Sumazino kalorijas, padidino kaloriju skaičiu ir pan.“, atseit, atrodo, kad visas siu dienu gyvenimas ir tesiska tik apie kalorija ir kad visas karas tebuvo tik dėl kaloriju. Is tiesu, taip ir yra, nes kalorija atstovauja visus su maitinimosi problema suristus klausimus, kurie yra gana sudėtingi ir painūs.

Zmogus maitinasi, auga, stiprėja ir jo organizme panasiai, kaip ir masinoje, nuolat vyksta labai komplikuotas degimo procesas. Maistas yra degamoji medžiaga, virskinimas—degimas, o degimo sukurta energija apskaičiuojama kalorijomis.

Viena kalorija yra toks silimos kiekis, kuris i 1 vandens susiludo 1° C. Vienos kalorijos silima, paverte jėga (darbu), gausime toki energijos kiekį, kuris 327 kg. pakelia i 1 metro auksti. Tai jau sudaro nemaza jėga.

Pagrindiniai maisto elementai yra: baltymai, riebalai ir angliavandeniai. Baltymai-svarbiausios medžiagos, kurios sudaro mūsų kūną ir kuriu organizmas būtinai turi gauti su maistu. Baltymu daugiausia-mėsoje, zuvyje, kiaušiniuose, piene, pupose, žirniuose ir tt. O riebalu yra lasiniuose, riebioje mėsoje, grietinėje svieste, alyvoje ir tt. Angliavandenių, t. y., cukraus krakmolo, daugiausiai randame duonoje, bulvėse, vaisiuose ir daržovėse.

I g angliavandenių ir baltymu, degdamas atpalaiduoja 4 kalorijas silimos, o i g riebalu, atpalaiduoja 9 kalorijas. Organizmui yra svarbu gauti pakankama kaloriju kiekį, nežiūrint i degamosios medžiagos rūši. Tas medžiagas galima viena kita pakeisti, pav. 100 g riebalu galime pakeisti 225 g baltymu ar angliavandenių. Vidutiniskai suaugusiam žmogui per viena para reikia 100 g baltymu 50 g riebalu, 600 g angliavandenių ir trupucio ivairiu drusku, kurios padeda virskinimo procesui.

Skaitant kalorijomis suaugusiam žmogui per para reikia:

gulinciam	2000 kal.
lengvai dirbanciam	2500 „
vidut. dirbanciam	3000—3500 „
sunkiai dirbanciam	4000—6000 „

Si kaloriju kiekį ir turi duoti suvartojamas maistas. Esant nepakankamam maisto kiekiui, organizmas ima naudoti savyje sukrautas atsargines medžiagas ir tuo būdu silpninti organizma.

Bendrai orientacijai dedama kai kuriu produktu kaloringumo lentelė:

100 g. pagamintos valgiu medžiagos turi:	
Balta duona	250 kal.
juoda duona	220 „
makaronai	340 „
sausainiai	350 „
ryžiai	365 „
zirniai	255 „
kvietiniai miltai	340 „
ruginiai miltai	340 „
pienas	70 „

ir be naudos naikina. Būtu pateisinama, jei viskas vykту pasirinkimo metu, bet nekasdieną dėvint. Pavirtutiniskai siuos nenormalumus vertinant atrodo lyg mekniekiai, bet jie salintini. Reikia zinoti, smarkiai kovota, kol tie daiktai isigyti. Nuosaliau stovėdami to nepastebi ir nemoka ivertinti.

Sportinis sąjūdis turi būti tolygiai remiamas, kaip kitos kultūrinės sritys, nes si saka apima ne tik jaunimo sveikatingumo kėlima ir fizini pajėgų ugdyma, bet pat pat pilnutini žmogaus asmenybės tobulinima. Daznesnis sportinis darbas ir fizinis auklėjimas imanomas per nuosirdų ir darnu talkininkavimą. Būkime vieni kitiems talkininkai, tai ir darbo vaisiai bus nasesni.

BR. K.

bulvės	91 kal.
sūris paprastas	190 „
sūris sveikariskas	420 „
sviestas	760 „
lasiniai	675 „
margarinas	825 „
kiaulės taukai	885 „
alyva	900 „
i kiaušinis	75 „
vynuogės	70 „
riesutai	480 „
cukrus	410 „
medus	300 „
sokoladas	500 „
kakao	480 „
baltas-raudonas vynas 8-9%	70 „
sampanas	150 „
konjakas	300 „
romas	420 „
benediktinas	440 „
juodas alus	70 „
sviesus alus	40 „
grynas spiritas	700 „

Ne visos maisto medžiagos vienodai organizme isnaudojamos, todėl geriausias yra tos medžiagos, kurios palieka maziau slako (liekanu) ir geriau sudega, pav., riebalai, cukrus. Duona geriau suvirskinama ir sugerama i organizma, ir maziau duoda liekanu jei valgoma ne sausa, bet su sviestu, bulvės su padazu daug geriau suvirskinamos, negu sausos. Be to, labai svarbu maisto paruosimas ir ivairumas. Vienodas maistas, nors ir geros kokybės, sveikatai zalingas: sukelia virskinimo sutrikimu. Kelis kartus is nauja pasildytas maistas yra menkavertis, nes tik pasotina, o organizmui naudos nedaug teduoda. Tada didelė dalis maistinguju medžiagu būna rūgimo ar panasiu procesu suardyta.

Mazos maisto porcijos geriau suvirskinamos ir sunaudojamos organizme, todėl yra daug sveikiau valgyti maziau, bet dažniau, negu vienu kartu perdaug persivalgyti. Valgyti reikia neskubant, gerai sukramtant, kad maistas tinkamai susimaišytu su seilėmis ir geriau virskintusi, pavalgius-pailsėti. Tada maistas bus tinkamiausiai sunaudojamas ir virskinamasis aparatas isvengs dideliu apkrovimu ir galės be jokiu sutrikimu veikti. MED. GYD. J.R.

Paieskojimai

19. Sergiejus-Jonas Prickaitis. Flintbek bei Kiel, Baltenlager 10/1, iesko sesers N. Lenčiauskienes ir pazistamu.

20. Antanina Galeckienė, gyv. Neuses bei Ansbach (Mittelfranken), iesko sūnaus Henriko, gim. 1924 m. kovo 28 d. Kaune; (1945 m. vasario men. kai kas mate Dresdene).

21. Petre Kaminskaitė, gyv. Landshut (13b) Ndb, Lehbühlstr. 5 (Litauisches Lager), — iesko svogerio mokytojo Juozo Pipiro ir broliu Antano ir Jono Kaminsku.

22. Siminkevicius Danielius, Baltic States DP Camp, Flintbek bei Kiel, iesko brolio Juozo ir pazistamu.

23. Galdikaitė Aldona, Baltic States DP Camp, Flintbek bei Kiel, iesko Geniotytes Onos is Telsiu ir pazistamu.

24. Leokodija Brazytė-Uchte, Kr. Nienburg (Weser), Litauisches Lager, Block 7, Camp 5, iesko Monikos Dargienės — Birgelienės su dukterimis Nijole ir Danguole, gyvenusiu 1944—45 m. Pomeranijoje.

25. Šiuksteris Feliksas, gyv. Lübeck, Artillerie-Kaserne, Litauisches Lager, iesko giminiu ir pazistamu.

26. Kukanauza Liūdas, gyv. Lübeck, Artillerie-Kaserne, Litauisches Lager, iesko pazistamu.

Zmogus, is kurio milijonai laukia kasdieninės duonos

La Guardia — vyr. UNRRA direktorius

Ji vadina „Mazaja Gelele“. Fiorello La Guardia vadinamas ir kitais vardais, tačiau tie kiti ne tiek malonybini. Netgi priešais neginčija, kad buvęs New York burmistras yra dinamiskas, tvirtas, iskalbus ir daug dirba. Tas gerasias savybes gales panaudoti dabar naujame darbe, kaip generalinis UNRRA'os direktorius.

Milijonai žmonių pasaulyje laukia is jo kasdieninės duonos. Jei jis negales parūpinti, jie mirs badu. Niekuiomet pasaulyje netruko maisto, kaip dabar. Be Siaurės Amerikos, derlius visur labai prastas. Krize gana aštri. 43 tautų atstovai, kurie posėdžiavo prieš 10 dienų, žino, kad maisto problema lengvai neisprendžiama. Netgi jei visos pasiūlytosios priemonės būtų tuoj pat įgyvendintos, milijonai dar eitu alkani miegoti.

La Guardia, mazas ir stambus vyras, pastatė miestui naują namą, naują mokyklą, parką ir susisiekimo keliu. Jis nedelsdavo įgyvendinti savo projektų ir nekalbėdavo beviliskai; jo veiksmus sunkiai būdavo numatyti, jo išsireikimai dažnai būdavo necenzūriški. Karta La Guardia visai netikėtai varė kampaniją prieš apsimetelius specialistus, saukdamas: „Niek sa! Vagys! As juos isvarysiu is miesto!“ Sakydamas politinę kalbą, jis kirtu savo priešininkus siais zodžiais: „Luosiai! Kvailiai! Isgamos!“ Paskui issitraukes kopūsto galva, pradėjo ja mojuoti, rėkdamas: Mano oponento galva!

Nežiūrint to, jisai yra vienas is tu keliu radijo komentatorių, kuriems radijo stotis leidžia kalbėti be rasto. Jis niekuomet neuzsiraso, ka tures kalbėti, o kalba pagal reikala.

Daugelis bande apibūdinti si didijį egoista. Tačiau italo kapelmeisterio sunus pats save

geriausiai charakterizavo siais dviem sakiniiais: „Man geriau nesusivaldomas būdas, negu ribotas protas.“ Jo svelnus posakiai, tai esa „musu siaurieciu salto temperamento pasireiskimai“. Neveltui buvo vadinamas „pasaulio nediplo-matas Nr. 1“.

Iki pasitraukdamas is burmistro pareigu, kuriuo buvo 12 metu, naujasis UNRRA'os sefas du kart per savaitę kalbedavo per radija, rasydavo straipsnius vienam sekmadienio laikraciui. Dirbo mazdaug 20 valandų per diena. Siandien ex-burmistrui truksta juodo auto su trispalviu zvaigždetu skydeliu, kuriuo lakstydavo po gaisravietes, riaušias ir turgus.

La Guardia automobilyje buvo itaisytas radijas, kuriuo perduodavo isakymus City Hall tarnautojams, diktafonas, sudedama rasomoji lenta, raudonas ugniagesiu prozektorius ir sirena. Tai buvo keliaujantis cirkas, tačiau ten Mazoji Gelele atliko daug darbu.

Jūs galite būti tikri, kad nuo siol jis nenuilstamai kovos, kad UNRRA butu auksto lygio. Priesingai Lehmanas, kuris del nesveikatos pasitraukė, La Guardia moka daug kalbu. Tiesa, daugeli anglisku zodziu varia keistokai, tačiau dar moka prancūziskai, italiskai, vokiskai, kroatiskai ir slaviskai. Tu kalbu mokejimas ypac pravertėjes rinkimu metu New Yorke.

Visa serija prakalbu pasakė ir zydiskai. Pramoko tu kalbu keliaudamas po Europa, kaip Amerikos konsulato karininkas Budapeste, Trieste ir Fiume.

Gimes pries sesiasdesimt metu New Yorke, praleido savo jaunyste Arizonoj, kur gyveno tevas, ismoko tramdyti laukinius arklius, ir sakėsi būsius dzokejus. Tarnavas konsulate, buvo paskirtas vertėju i Ellis sala, kur egzaminuodavo norincius vykti i JAV.

Paskui dirbo masininku Vaikams nuo Ziaurumu Apsaugoti draugijoje. Sykiu studijavo teise. Ta atidarė kelia politinen karjeron, ir jis tapo vienas is agresyvingiausiu Amerikos kongreso nariu.

Dabar grizta atgal i Vasingtona ir dirbs tame paciam name, kuri pirmosiomis karo dienomis organizavo Amerikos civilines gynybos sistema, panasia Britu ARP.

Keista likimo dalia, kad po keliu dienu susidurs su ta pacia problema, kaip Herbert Hooveris, kuris dabar yra Europoj ir ten stebi maitinimo padeti.

Pries 20 metu La Guardia pareiske, kad Hooveris yra „brangiausias luksusas, kuri karas mums paliko“.

Dabar tures kreiptis i Hooveri, prasydamas pagalbos, kad amerikieciai maziau sunaudotu maisto ir tuom pagelbetu badaujanciam pasauli sulaukti kito derliaus.

DAILY HERALD.

UNRRA konferencija

Atlantic City vykstancioj UNRRA konferencijoj priimtas JAV atstovo pasiūlymas, kad UNRRA netektu maisto ten, kur okupacinė kariuomenė maitinasi is vietos istekliu, tai taikoma ypac Austrijai, kur raudonoji armija sekvestravo 55 000 ha raunonarmieciams maitinti. Sovietu atstovas siame svarstyme atsisakė dalyvauti, motyvuodamas tuo, kad tai ne UNRRA, bet Kontrolinės Tarybos reikalas. Sovietu atstova palaikė Ukrainos ir Jugoslavijos atstovai.

Buvo nutarta, prasyti, kad visuose krastuose būtų maisto normavimas, nes maitinimo krizė numatoma dar kitais metais.

Kovo mėn. 28 d. ivyko debata i apie isvietintus asmenis (DP). Sovietu ir Lenkijos atstovai smarkiai kritikavo JAV ir D. Britanijos politika DP atzvilgiu. Lenku atstovas pareiskė, kad DP stovyklose varoma propoganda nevaziuoti i savo tėvikes. Jiems smarkiai atkrito D. Britanijos atstovas. Galutinai buvo priimtas JAV atstovo pasiūlymas, kad norintiems grizti DP būtų suteiktos salygos, kaip galima greiciau tai atlikti.

Atlantic City New Yorke posėdžiavusi vyriausioji UNRRA taryba vienbalsiai nutarė: 1) kad siu metu pavasario ir vasaros metu UNRRA pasistengs kuo daugiausia tremtiniu transportuoti i ju kilmės krastus, 2) kad tremtiniu reikalams būtų paskirti rysiu karininkai susitarus su toms vyriausybes is kuriu krastu yra kile tremtiniai ir 3) kad tie tremtiniai, kurie negris namo būtų surastos gyvenimo vietos kituos krastuose, kur be UNRRA pagalbos ir paramos galėtu pradėti nauja gyvenima. Tu vietu suradimas, esas ne UNRRA reikalas, kaip pabrėžia nutarimas, o UNO Socialinės ir Ukio

Tarybos, kuri negriztancius i savo krastus tremtiniu reikalu yra sudariusi specialia komisija.

Piniginės perlaidas, laiskus ir kt., skirtus „Laisvės Varpui“, prasome adresuoti naujuoj adresu-Luebeck, Moltkestraße 1a.

Nauji ambasadoriai Maskvoje

Atvykes i Maskva naujas JAV ambasadorius gen. Smith, spaudos atstovams pareiskė, kad atvezes Stalinui prez. Trumano laiska ir kad jo svarbiausias uždavinys būsius itikinti SSSR valdovus, jog JAV tvirtai nusistaciusios laikyti UNO pagrindine pasaulio taikos ir saugumo saugotoja ir kad JAV nepakesiancios jokiu neteisėtu vadinamu ivykusiu faktu tarptautinėj politikoj ir savitarpiam tautu sugyvenime.

Taipgi D. Britanija paskyrė nauja ambasadoriu Maskvai! Juo yra Sir Peters, kurs jau isvykes Maskvon.

Politiniu Vasingtono ir Londono sluoksniu manymu, kaip pranesa BBC, nauji anglo-saksu ambasadoriai reiskia ligioliniu viensalisku nuolaidu sovietams gala. Dabar būsianti nauja politika, kuri siekianti aiskaus ir nuosirdaus susitarimo tarp didziuju valstybiu, nevien-salisku nuolaidu, bet atviro issiaiskinimo ir nesusipratimu salinimo keliu.

Kovo 31 d. Berlyne turėjo ivykti social-demokratu par tijos nariu balsavimas, susijungimo reikalui su vokieciu komunistu partija. Sovietu Berlyno daly, sovietu komendantas toki balvavima uzdraudė paskutiniu momentu, t. y. kovo 31 d. 9 val. rytą, kai balsavimas vyko. Tuo tarpu angliu, amerikieciu ir prancūzu

valdomose Berlyno dalyse balsavimas ivyko laisvai ir nevarzomai. To balsavimo metu, kaip rodo daviniai, didelė socialdemokratu partijos nariu dauguma pasisakė pries susijungima.

Joachimas Ribentropas, apsiginymo kalboje Nuernberge, tarp kitko, pareiskė, kad 1939 m. rugpiuccio mėn. pradzioj sudarant tarp Trečiojo Reicho ir SSSR nepulimo sutarti buvo be to, sudaryta slapta sutartis dėl itaku zonos rytu Europoj: pagal ta slaptaja sutarti, kaip teigia Ribentropas, buvo nustatyta itakos sferu linija, einanti Būgo ir Vyslos upėmis. I rytus nuo Būgo ir Vyslos buvo pripazinta SSSR sferai, o i vakarus Trečiojo Reicho. Be to, ta sutartis pripazinusi, kaip SSSR itakos sfera, Suomija, Pabaltijos valstybe sir Besrabija. Karo atveju su Lenkija, teigė toliau Ribentropas SSSR buvo isipareigojusi pagal ta sutarti uzimti savo itakos sfera iki Būgo ir Vyslos linijos.

Sio nr. kaina 1 RM.

Leidėjas-ats. redaktorius Faustas Kirsas
Adr. Lübeck, Moltkestraße 1a, telef. 2-20 59.
Lübecker Zeitung Verlags- und Druckerei-KG,
Lübeck. 3.46 1500 (1510) Klasse C